

Jan Paul Spoor

Wie de HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed

Psalm 34

Inleiding

Psalm 34 is in alfabetische vorm opgeschreven: Alef, Beth, Gimel etc. Deze vorm wordt diverse keren gebruikt in het Oude Testament. Het hele alfabet is nodig om de een of andere waarheid te beschrijven en gemakkelijk te kunnen onthouden, hoewel dit laatste vanwege de lengte bij psalm 119 wel moeilijker is. In psalm 34 wil David voortdurend de lof van de HEERE verkondigen, omdat hij in zijn benauwdheid gesmaakt en gezien heeft dat de HEERE goed is; welzalig de man die bij Hem schuilt (vs. 9).

Volgens het opschrift boven de psalm dichtte David deze als reactie op zijn gedrag te Gath. Waarschijnlijk ging David naar Gath, omdat hij bang was voor Saul. Dacht hij dat hij daar veilig zou zijn? Hij komt daarmee bedrogen uit, want ze herkennen hem. Ze herkennen hem zelfs zo, dat ze hem de *koning* van het land noemen. David, die naar deze opmerkingen luistert die de dienaren van Achis maken, raakt in paniek. De enige uitweg die hij ziet, is zich daar aan te stellen als een waanzinnige (1 Sam. 21:10-15). Al snel wordt hij weggejaagd. David is nu zowel door zijn volk als door de wereld verworpen. Is hij toen zo geconfronteerd met zichzelf en met zijn gedrag? Heeft hij daar geleerd dat de HEERE hem geholpen heeft? In ieder geval gaat hij na deze geschiedenis naar de spelonk van Adullam. Deze spelonk wordt een

vrijplaats voor mensen in moeilijkheden. In de spelonk wordt hij door zijn familie opgezocht. Ook in moeilijkheden verkerende mensen, mensen met schulden of teleurgestelde mensen komen hier naar hem toe en blijven bij hem. David wordt de aanvoerder of leider van een klein leger van vierhonderd man (1 Sam. 22:2). Is hij hier in de spelonk niet een prachtig beeld van de Heere Jezus?

Bij Hem is verlossing

Het is vanuit deze schuilplaats dat begint David te zingen: *'Ik zal de HEERE te allen tijde loven, Zijn lof zal voortdurend in mijn mond zijn. Mijn ziel zal zich beroemen in de HEERE; de zachtmoedigen zullen het horen en verblijd zijn. Maak de HEERE met mij groot, laten wij tezamen Zijn Naam roemen'* (vs. 2-4). Altijd lofprijzen, in welke omstandigheden dan ook. Kan dat? David moest daarvoor wel eerst zichzelf leren kennen. En dat was gebeurd. Hij was vreselijk bang geworden en had zich aangesteld als een waanzinnige, zich gedragen als een razende; hij had met zijn nagels de deurposten bekrast en speeksel in zijn baard laten lopen. Hij had met zijn hart geroepen en erkend wat hij in werkelijkheid was: *'Deze ellendige riep en de HEERE hoorde; Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden'* (vs. 7). Hij had de HEERE gezocht en Hij had hem geantwoord. De HEERE redde hem uit alle verschrikkingen. We zien als het ware een dankbare David, toen hij werd weggejaagd uit Gath. Hij dankte de HEERE en straalde van vreugde. David had zijn les geleerd. Hij had ingezien dat niet zijn aanstellerij, maar de Engel van de HEERE hem had gered en beschermd. Hij had God gezocht, en God had Zich laten vinden (1 Kron. 28:9; 2 Kron. 15:2, 15; Jer. 29:14). David had geleerd wat een schuilplaats is, en nu wil hij ook anderen een schuilplaats bieden. De spelonk van Adullam is het begin ervan.

Vers 9 is een bekende tekst, die geciteerd wordt door Petrus in zijn eerste brief: *'Leg dan af (...) alle bedrog, huichelarij (...) als u geproefd hebt dat de Heere goedertieren is, tot Wie u komt, tot een levende steen, door mensen wel verworpen maar bij God uitverkoren en kostbaar, en u wordt ook zelf als levende stenen gebouwd, als een geestelijk huis tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus'* (1 Petr. 2:1-5). Wij zien dat Petrus deze aanhaling plaatst tussen datgene wat wij moeten afleggen, en de Persoon tot Wie wij gekomen zijn en datgene wat wij geworden zijn. Was David niet tot dezelfde conclusie gekomen? Had hij niet alle bedrog en huichelarij afgelegd? Hij had gesmaakt en gezien dat de HEERE goed is. Toen kon hij bij Hem schuilen en de HEERE groot maken.

Wij zijn gekomen tot Hem Die door mensen wel verworpen is, maar bij God uitverkoren en kostbaar. En wij worden bij deze Levende Steen gevoegd als levende stenen om God geestelijke offeranden te kunnen offeren.

Bij Hem is geen gebrek

In vers 10 lezen we: *‘Vrees de HEERE’*. De betekenis van het vrezen is: ontzag hebben tegenover God. David heeft op deze manier de HEERE leren eerbiedigen, want hij heeft Zijn almacht en majesteit ondervonden. Het woord ‘vrezen’ heeft niet de betekenis van bang zijn of angst hebben. Als wij Hem aan onze zijde hebben, dan kan ons niets ontbreken. Want wij hebben geleerd te rekenen met wat *God* kan doen. Wij lijden in geen enkel opzicht gebrek en missen ook niets, want wij zoeken de HEERE.

In de Bijbel wordt niet positief gesproken over de jonge leeuwen. Ze zijn onverzadigbaar (Job 38:39). Ze omsingelen hun prooi en spelen ermee (Ps. 35:15-17). Dit zijn de goddelozen, die de HEERE niet zoeken (vgl. Ps. 58:3-6). In Jeremia 2:13-15 staat: *‘Mijn volk heeft twee boze daden bedreven: Mij, de bron van levend water, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden. Is Israël een slaaf? Is hij een onvrij geborene? Waarom is hij dan tot een prooi geworden, waarover jonge leeuwen brullen, hun stem doen klinken?’* De klacht van Jeremia is dat het volk de HEERE heeft verlaten. Ze hebben Hem niet gezocht, maar Hem – de Bron van levend water – verlaten en ze hebben voor zichzelf waterbakken gemaakt. De HEERE heeft hen overgegeven aan de jonge leeuwen; ze zuchten onder deze verdrukking (Ps. 35:17). Maar dat is niet echt wat de HEERE wil, in Zijn hart heeft Hij wat anders met hen voor: *‘Want Ik weet welke gedachten Ik over u koester, luidt het woord van de HEERE, gedachten van vrede en niet van onheil, om u een hoopvolle toekomst te geven. Dan zult u Mij aanroepen en heengaan en tot Mij bidden, en Ik zal naar u horen; dan zult u Mij zoeken en vinden, wanneer u naar Mij vraagt met heel uw hart. Dan zal Ik Mij door u laten vinden, luidt het woord van de HEERE, en in uw lot een keer brengen’* (Jer. 29:11-14). De jonge leeuwen zullen de tanden worden uitgebroken (Job 4:10). Ze zullen omkomen en niet meer gevonden worden (Nah. 2:11-13). *‘Maar wie de HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed’* (vs. 11).

Bij Hem is uitredding

‘Want laat hij die het leven wil liefhebben en goede dagen zien, zijn tong van kwaad weerhouden en zijn lippen van het spreken van bedrog; laat hij zich afkeren van het kwade en het goede doen, vrede zoeken en ernaar jagen. Want de ogen van de Heere zijn op de rechtvaardigen en Zijn oren tot hun smeken; maar het aangezicht van de Heere is tegen hen die kwaad doen’ (1 Petr. 3:10-12; zie ook Hebr. 12:14).

Vanaf vers 12 van Psalm 34 lijkt het alsof David zijn ‘kinderen’ vraagt naar hem te luisteren. Zijn dat degenen die naar hem toe waren gekomen in de spelonk van Adullam? Voor zulke mensen moeten de verzen 12-15 van de psalm wel moeilijk zijn geweest. Het waren immers mensen die in moeilijkheden verkeerden. Sommigen hadden schulden en anderen waren teleurgesteld in de maatschappij. Hadden ze geen reden om kwaad te spreken vanwege de dingen die hun waren overkomen? En nu roept David hen op om de vreze van de HEERE te leren door het goede te doen, de vrede te zoeken en die na te jagen. Wat ons helpt om over de problemen heen te stappen, is de wetenschap dat de Heere ons ziet en naar ons luistert. We kennen Zijn plannen ten aanzien van de wereld. Hij zal ons helpen en uitredden. Het kan een tijd duren, maar uiteindelijk zijn Gods plannen gedachten van vrede en niet van onheil. Laten we toch altijd daaraan denken.

Natuurlijk, we kunnen tegenslagen hebben: *‘De rechtvaardige heeft veel ellende, maar uit dat alles redt de HEERE hem’* (vs. 20). Het kan lijken alsof alles tegenzit, terwijl het ongelovigen alleen maar voor de wind gaat. We kunnen ons voelen zoals Asaf, die klaagde over de voorspoed van de goddelozen, terwijl hijzelf verdrukt werd (Ps. 73). Dit duurde totdat hij in Gods heiligdom binnenging en op hun einde lette. Toen zag hij het grote verschil tussen de ongelovigen en de gelovigen. De Heere Jezus zei, vóórdat Hij Zijn indrukwekkende gebed uitsprak: *‘Dit heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede hebt. In de wereld hebt u verdrukking, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen’* (Joh. 16:33). Wij hebben in Hem geen gebrek, en bezitten alles.

‘Geen wens blijft ons meer,
dan daar bij de Heer
te leven bij stromen van zegen.’¹

¹ Uit de bundel ‘Geestelijke liederen’ lied 42 vers 6.

Bij Hem is een schuilplaats

In vers 21 komen we bij een gedeelte dat duidelijk spreekt van de Heere Jezus: *'Hij bewaart al zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken'*. Dit vers wordt aangehaald in Johannes 19:36. Van het paaslam mochten de beenderen namelijk niet worden gebroken (Ex. 12:49; Num. 12:12). Het lijkt erop dat de beenderen een beeld zijn van de *wil* van de mens. Een mens kan tegenstand bieden, doordat hij beenderen heeft. En in veel teksten vinden we in beeldspraak of in werkelijkheid terug dat God verplicht is de beenderen te breken om ons te kunnen zegenen. Bijvoorbeeld in Jesaja 38:13 staat: *'Zo zal Hij al mijn beenderen breken'*. Maar bij de Heere Jezus mocht niets gebroken worden. Bij Hem openbaarde zich geen eigen wil, bij Hem was alleen de diepe wens aanwezig de wil van de Vader te doen, tot in de dood. Van Hem waren al de beenderen te tellen. Iedereen kon ze zien. Het was het gevolg van Zijn inzet, arbeid, vermoeidheid en lijden. Zijn lichaam getuigde van Zijn beweegredenen. De wereld keek ernaar: *'Zij kijken toe, zij zien met leedvermaak naar Mij'* (Ps. 22:18).

Heeft David gedacht aan het pascha, toen hij deze psalm schreef? Het lijkt een logisch vervolg op vers 20. Het gaat om de bewaring van de rechtvaardige. Maar als we het mogen toepassen op *de Rechtvaardige*, dan is alles wat in de Schrift over Hem geschreven staat vervuld. Hij is de vervulling van het Woord. In Johannes 17 zegt de Heer: *'Toen Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in Uw naam. Hen die U Mij hebt gegeven, heb Ik bewaakt en niemand van hen is verloren gegaan (...) Maar nu kom Ik tot U en spreek dit in de wereld, opdat zij Mijn blijdschap volkomen hebben in zichzelf (...) de wereld heeft hen gehaat, omdat zij niet van de wereld zijn zoals Ik niet van de wereld ben. Ik vraag niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen bewaart voor de boze'* (Joh. 17:12-15). Hij vraagt aan de Vader om onze bewaring.

De familie van David kwam naar de spelonk van Adullam. Er kwamen ook mensen in moeiten, mensen met schulden en teleurgestelde mensen naar hem toe. *'De HEERE is nabij de gebrokenen van hart, Hij verlost de verbrijzelden van geest'* (vs. 19). Wie de Rechtvaardige haat, zal ervoor boeten (vs. 22). Het is een waarschuwing voor ieder die nog niet naar Hem, *de ware David*, de Geliefde is gegaan om bij Hem te schuilen. De naam van de spelonk Adullam betekent: *'het rechtvaardige volk'*. Bent u al een van die vierhonderd?

Maar *'de HEERE verlost de ziel van Zijn dienaren; allen die tot Hem de toevlucht nemen, worden niet schuldig verklaard'* (vs. 23). Wat een genade! Wij mogen bij Hem schuilen, het verlossingswerk is volbracht. Wij hoeven niet te boeten. Eenmaal

zal dat wat Christus gebeden heeft, vervuld worden: *'Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn, opdat zij Mijn heerlijkheid aanschouwen die U Mij hebt gegeven'* (Joh. 17:24). Toen David Gath als vrij man verliet, zal hij misschien het gevoel hebben gehad wat beschreven wordt in vers 6: *'Zij zagen naar Hem uit, ja, stroomden op Hem aan; en hun gezicht werd niet rood van schaamte'*. Zullen wij dit gevoel ook niet hebben als wij bij de Heere Jezus zullen zijn? Ja, wij zullen stralen van vreugde en niet beschaamd uitkomen.

